

MARIJA

Nancy I. Sanders

Katalikų pasaulio
leidiniai

TURINYS

Jokūbo namų duktė	11
Sužadėtinė.....	19
Pirmagimio sūnaus gimimas.....	27
Naujagimis karalius.....	35
Nazareto miestas.....	43
Marijos ir Juozapo namai.....	49
Dalytis tikėjimu su savo šeima.....	55
Šventadieniai yra šventos dienos.....	61
Gyvenimas ir mirtis	69
Gyvenimas su Mesiju.....	75
Prie kryžiaus	83
Nauja pradžia	89
<i>Bibliografija.....</i>	<i>97</i>
<i>Išnašos</i>	<i>99</i>

PAŽINKIME... ŠIĄ KNYGĄ

Visa „Pažinkime“ serija yra skirta Biblijos veikėjams ir jų gyvenamajam laikotarpiui. Kiekviena šios serijos knyga suteikia žinių apie žmogų, kurio gyvenimas ir darbai veikė pasaulį bibliniais laikais. Kad geriau suprastumėte ir įsidėmėtumėte tai, kas parašyta knygoje, pasitelkėme ženklus, padėsiančius įsiminti svarbią informaciją ir faktus.

ŠVENTASIS RAŠTAS

Aliejinė lempa – citata iš Šventojo Rašto.

BIBLIJOS VEIKĖJAS

Sandalas – informacija apie Biblijos veikėją.

LIUDININKO PASAKOJIMAS

Ākis – įvykio liudininkų pasakojimas.

AR ŽINAI?

Molinis āsotis – įdomūs faktai.

ŽODINĖLIS

Ritiny s – puslapyje paryškintų žodžių aiškinimas.

1 skyrius

JOKŪBO NAMŲ DUKTĖ

Ar per Kalėdas esate matę **prakartėlę**? Ji atvaizduoja Jėzaus gimimą tvartelyje arba oloje.

Tarp prakartėlės figūrų visada būna Jėzaus Motina Švč. Marija ir tėvas šv. Juozapas. Taip pat gali būti piemens, avių, kitų gyvūnų ir trijų karalių figūros. Neretai būna išdėliotos ir aplink sklandančių angelų figūrėlės. Visi žiūri į kūdikėlį Jėzų.

Prakartėles dažnai galima pamatyti per šv. Kalėdas

Artville

Prakartėlė: Kristaus gimimo scena

12 MARIJA

Prakartėlė dažnai vaizduoja **tvartelį** – tam tikrą stoginę. Tvirtelyje dažnai būna karvė ar asilas, pasieniais sudėti šieno ryšuliai. Kūdikėlis Jėzus miega

šiaudų patale
ėdžiose, kur
paprastai sudedamas
pašaras gyvuliams.

© William D. Mounce

Į **ėdžias** buvo dedamas
pašaras karvėms, avims,
ožkoms ir asilams.

Prakartėlė vaizduoja Jėzaus gimimo vietą. Tačiau ji neatskleidžia viso Jėzaus gimimo paveiklo. Joje nematyti Betliejaus, miestelio, kuriame gimė Jėzus. Nevaizduojamos ir didelės žmonių minios, suplaukusios į Betliejų, kad būtų suskaičiuotos per **surašymą**.

Joje nerodomi Romos kareiviai, kurie buvo miestelyje ir turėjo padėti suskaičiuoti žmones, gyvenančius Romos imperijoje.

Tvartelis: pašiūrė gyvuliams laikyti

Ėdžios: vieta, kur dedamas pašaras gyvuliams

Surašymas: tam tikroje vietoje gyvenančių žmonių suskaičiavimas

Prakartėlėje nerasime ir karaliaus Erodo Didžiojo, viešpatavusio toje vietoje, ar **imperatoriaus** Augusto, tuo metu valdžiusio Romos imperiją. Tai imperatorius Augustas įsakė visus suskaičiuoti.

Romos Imperija

Map by International Mapping. © by Zondervan. All rights reserved.

Tuo metu Roma valdė pasaulį. Romos kareiviai užkariaudavo miestus ir ištisas tautas. Didžios kautynės vyko sausumoje ir jūroje. Visi turėjo paklusti imperatoriaus įsakymams ir galingiems Romos kariams.

Imperatorius: valstybės valdovas

Tiems žmonėms turėjo paklusti ir mergina Marija. Ta pati Marija iš prakartėlės – Marija, kūdikėlio Jėzaus Motina. Daug tikslų žinių apie ją neturime, o tai, ką apie ją žinome, randame Biblijoje. Tačiau mums netrūksta informacijos apie pasaulį, kuriame ji gyveno. Istorijoje gausu vertingų žinių iš Marijos gyvenamojo laikotarpio ir vietos. Todėl, norėdami daugiau sužinoti apie Mariją, turime tyrinėti jos gyvenimo laiką ir vietą.

Spėjama, kad Marija gimė apie 20 m. pr. Kr. ir gyveno Nazareto mieste Galilėjoje.

Judėja, Samarija ir Galilėja buvo trys Romos imperijos sritys. Tai ta pasaulio dalis, kurioje dabar įsikūrusi Izraelio valstybė. Šioje vietoje gyveno ypatinga žmonių grupė – žydai, Dievo išrinktoji tauta.

Tuo metu, kai gimė Marija, žydai jau turėjo ilgą ir turtingą istoriją. Vienas iš geriausiai žinomų žydų **protėvių** buvo Jokūbas. Labai seniai Dievas pakeitė Jokūbo vardą ir pavadino jį Izraeliu. Izraelis turėjo dvylika sūnų. Kiekvienas sūnus tapo vienos iš dvylikos Izraelio **giminių** arba šeimų vadu. Judo giminė buvo viena iš Izraelio giminių.

Protėviai: karta, gyvenusi prieš daug metų, proseneliai

Giminės: kelios kartos žmonių, turinčių bendrus protėvius

Berniukas, vardu Dovydas, gimė Judo giminėje prieš tūkstantį metų iki Marijos gimimo. Užaugęs Dovydas tapo didžiu Izraelio karaliumi. Jis pavertė Jeruzalę Izraelio **sostine** ir subūrė visas dvylika giminų į vieną galingą karalystę. Po daugelio metų kitos karalystės užkariavo Izraelį. O vieną dieną žydus ėmė valdyti Roma.

Marija buvo žydė. Dar būdama maža mergaitė, ji giliai pažino savo tautos tikėjimą. Marija lankė **sinagogą** kartu su savo šeima. Sinagoga yra ta ypatinga vieta, kur žydai kiekvieną šeštadienį susirenka garbinti Dievą ir melstis. Marija girdėjo sinagogoje balsu skaitomus Šventuosius Raštus – tai buvo ištraukos iš Senojo Testamento, šventos žydų tikėjimo knygos.

Marija greičiausiai nelankė mokyklos. Bibliniais laikais tik berniukai eidavo į mokyklą. Marija buvo mokoma namuose, bet tai tikriausiai nebuvo skaitymo, rašymo ar matematikos pamokos. Motinos mokė savo dukteris gaminti maistą, tvarkytis ir rūpintis namais bei šeima.

Kiekvienais metais Marija ir jos šeima šventė septynias pagrindines šventes, kurios buvo labai svarbios ir šventos dienos visiems žydams.

Sostinė: miestas, iš kurio valdo valdovas

Sinagoga: pastatas, į kurį žydai susirenka garbinti Dievo

IV amžiaus sinagogos griuvėsiai

Wikimedia Commons

Viena iš švenčių, kurią Marijos šeima šventė kiekvienais metais, buvo žydų Velykos. Jų metu prisimenama, kaip prieš daugelį metų Dievas, pasitelkęs Mozę, išvedė izraelitus iš vergijos Egipte. Dabar žydai

laukė **Mesijo**, kad vėl juos išlaisvintų, tik šį kartą nuo žiaurios romėnų valdžios.

Raštuose buvo daug kalbama apie Mesijo, kurį atsiųs Dievas, atėjimą. Mesijas gims Judo giminėje ir išgelbės žydus. Toks buvo Dievo planas, prasidėjęs nuo Adomo ir levos, pirmųjų Dievo sukurtų žmonių.

Marija gyveno politinių **neramumų** laikais, nes žydai nenorėjo, kad Romos kareiviai žygiuotų jų miestų gatvėmis. Taip pat jiems nepatiko mokėti didelius mokesčius Romai. Mokesčių pinigai keliavo valdovams ir žmonės ne visada pajėgdavo juos sumokėti.

Mesijas: pažadėtasis žydų Gelbėtojas

Neramumai: nelaimingų žmonių nepasitenkinimas savo valdžia

Didžioji žydų dalis tikėjosi, kad Mesijas išvaduos juos iš Romos valdžios. Daugelis manė, kad Jis turi netrukus pasirodyti. Gali būti, jog Marija nuolat girdėjo kalbant apie Mesiją.

Žydai ypač nenorėjo, kad juos verstų garbinti Romos dievus. Taip pat jautėsi ir Marija su savo šeima. Jie troško išsivaduoti iš žiaurių Romos įstatymų. Kaip ir visi kiti žydai, Marijos šeima laukė Mesiją ateisiant ir išlaisvinsiant juos.

AR ŽINAI?

Bibliją sudaro dvi dalys: Senasis ir Naujasis Testamentas. Šios dalys dar vadinamos Šventuoju Raštu. Senajame Testamente pasakojama apie žydų istoriją ir tikėjimą iki Jėzaus gimimo. Senasis Testamentas yra šventa žydų tikėjimo knyga. Joje užrašyti Dešimt Dievo įsakymų ir žydų kasdienio gyvenimo nuostatos. Tai ta Biblijos dalis, kurią Marija girdėjo skaitant sinagogoje.

Naujasis testamentas pasakoja apie Jėzaus ir Jo mokinių mokymą bei istoriją. Pirmos keturios Naujojo Testamento dalys yra Mato, Morkaus, Luko ir Jono parašytos knygos – evangelijos. Jose pasakojama apie Jėzaus gyvenimą ir mokymą.

BIBLIJOS VEIKĖJAS

Jokūbas. Jokūbo tėvas buvo Izaokas, o Izaoko – Abraomas. Dievas pakeitė Jokūbo vardą ir pavadino jį Izraeliu. Dvylika jo sūnų tapo dvylikos Izraelio giminių vadais.

VIENAS DIEVAS

Abraomas apsisprendė garbinti vieną Dievą. Kitos tautos tuo metu elgėsi kitaip. Jos garbino daug dievų. Abraomas perdavė šį tikėjimą savo vaikams. Jie tapo žinomi kaip žydai. Žydai garbino tik vieną Dievą. Pakartoto Įstatymo knygoje sakoma: „Klausykis, Izraeli! Viešpats yra mūsų Dievas, vien tik Viešpats.“¹

MESIJO GIMIMAS

Pranašas Michėjas gyveno daugiau nei prieš 700 metų iki Marijos gimimo.

Michėjas išpranašavo, kad Mesijas gims Betliejuje.

Michėjo knygoje sakoma: „O tu, Efratos Betliejau, mažiausias tarp Judo kaimų, iš tavęs man kils tas, kuris valdys Izraelį.“²

AR ŽINAI?

Daugelis mokslininkų mano, kad Biblijoje užrašyti patikimi istoriniai pasakojimai. **Biblijos tyrinėtojas**

Čarlis Kempbelas (Charlie Campbell) teigia, jog „tūkstančiai radinių privertė mane ir daugelį kitų padaryti išvadą, kad Biblijos autoriai paliko mums istoriškai patikimą pasakojimą apie žmones, vietas ir įvykius“³.

Pranašas: žmogus, perduodantis Dievo žodžius kitiems

Biblijos tyrinėtojas: mokslininkas, studijuojantis Bibliją ir jos istoriją

2 skyrius

SUŽADĖTINĖ MARIJA

Šventajame Rašte pirmą kartą paminėta Marija yra jau tinkamo amžiaus, kad taptų sužadėtine. Biblijos laikais daugelis merginų susižadėdavo dar paauglystėje. Tikėtina, kad Marijai tuo metu buvo trylika ar keturiolika metų. Šiandien mums tai gali atrodyti keista, bet Marijos laikais tai nebuvo neįprasta, nes žmonės dažnai mirdavo jauni nuo ligų ar nelaimingų atsitikimų. Todėl sulaukusi amžiaus, kai galėjo turėti vaikų, mergina buvo tinkamo amžiaus tekėti. Biblijos laikais **sužadėtuovės** buvo rimtas dalykas. Pagal žydų įstatymus sužadėtuves galima nutraukti tik **skyrybomis**. Po sužadėtuvių, kurios trukdavo apie metus, pora susituokdavo.

Marija buvo sužadėta su vyru, vardu Juozapas. Juozapas

Sužadėtuovės: pažadas vesti ar ištekti

Skyrybos: santuokos nutraukimas pagal įstatymus